

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lenkijos šiuolaikinis menas	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: dr. Kinga Geben Kitas (-i):	Filologijos fakultetas, Polonistikos centras

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
BA	Privalomasis ir pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Kontaktinė (auditorinė)	Rudens semestras	Lietuvių / lenkų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: mokėti lenkų kalbą \geq B2.1	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48 (16+32)	82

Dalyko (modulio) tikslas
<p>Pagrindiniai modulio tikslai: supažindinti su lenkų meno kanonu ir svarbiausiomis kultūros permainomis XX amžiuje. Literatūros, kritikos, mokslo ir kitokios medžiagos pagrindu išnagrinėti kintančios Lenkijos meno, kultūros ir socialinės stratifikacijos procesus. Ugdomos kompetencijos: 2. Bendradarbiavimas: gebėjimas konstruktyviai dirbti komandoje 3. Tarpkultūriškumas: pagarba ir atvirumas kitoms kultūroms, gebėjimas dirbti daugiakultūroje aplinkoje 5. Atvirumas pokyčiams: gebėjimas suvokti pokyčių svarbą ir nusiteikimas tobulėti. 10. Lenkų kultūros supratimas: gebėjimas suprasti ir paaiškinti Lenkijos kultūros savitumą ir lenkiškosios kultūros paveldą Baltijos regione. 13. Kalbos ir literatūros tyrėjo kompetencija: gebėjimas savarankiškai atlikti lingvistinį, literatūrologinį ar tarpdalykinį tyrimą, taikant įgytas filologines žinias ir gebėjimus praktikoje</p>

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
<p>3.1. supras skirtingų kultūrų specifiką, gebės analizuoti ir kritiškai vertinti kultūrinius kontekstus; 3.2 gebės mokytis, dirbti ir konstruktyviai bendrauti su kitų kultūrų atstovais, savo veikloje vadovausis pagarba ir atvirumu kultūrinei įvairovei (Pasitelkdami teoriją ir vaizdinę medžiagą, gebės analizuoti Lenkijos kultūros ir visuomenės svarbiausius įvykius; išmanys kultūros permainų vertinimo strategijas). 10.1 įgis žinių apie Lenkiją ir jos sociokultūrinį kontekstą (Pasitelkdami teoriją, gebės analizuoti kintančios tapatybes, politikos ir socialinės stratifikacijos procesus); 10.2 gebės išskirti ryškiausias lenkų kultūros bruožus, lyginti</p>	<p>Probleminis dėstymas, (probleminis pokalbis), demonstravimas, iliustravimas vaizdo medžiaga, lektūra</p> <p>Aktyvi paskaita, seminarai, grupinės diskusijos, iliustravimas vaizdo medžiaga, situacijų analizė</p> <p>Probleminis dėstymas, (probleminis pokalbis), demonstravimas, iliustravimas, lektūra</p> <p>Seminarai, grupinės diskusijos</p>	<p>Kaupiamasis vertinimas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Referatas. 2) Savirefleksijos grupėse problemų analizė 3) 2) Esė <p>3) baigiamasis testas (atvirojo ir uždarojo tipo užduotys).</p>

<p>lenkų kultūrą su lietuvių kultūra, nustatyti ir paaikškinti panašumus bei skirtumus, suvoks lenkų kalbos ir kultūros reikšmę Baltijos regiono, Europos ir pasaulio kontekste.</p> <p>13.1 gebės išvelgti lingvistinę, literatūrinę, kultūrinę ar tarpdalykinę problemą, jai iširti pasirinkti tinkamą empirinę medžiagą, tyrimo metodus ir bibliografinius šaltinius; 13.2 pasirinktai problemai iširti gebės rinkti, analizuoti, sisteminti ir kritiškai vertinti meno kūrinio (teatro, kino) medžiagą iš įvairių šaltinių bei adekvačiai taikyti filologinio (tarpdalykinio) tyrimo metodus</p> <p>2.1. gebės dirbti kartu su komandos nariais keliant bendrus tikslus, dalinantis informacija ir kartu ieškant problemų sprendimų; 2.2. gebės motyvuoti grupės narius kartu siekiant bendrų tikslų.</p> <p>5.3 bus atvira(s) naujoms idėjoms, sieks būti kūrybiška(s) ir inovatyvus (-i). Gebės reflektuoti šiuolaikinės Lenkijos kultūros tekstus; gebės juos vertinti.</p>		
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Lenkijos vieta Europoje – kolektyvinė ir individuali lenkų savimonė. Socializmo pradžia Lenkijos žemėse. Socializmo laikotarpis (realizm socjalistyczny) kultūros siekiai ir jų realizacija. Propaganda kine. Propagandos tekstai. „Lenkijos kino kronika“ (Vaizdo medžiaga: Polska kronika filmowa). XX a. socialistinio realizmo menas (plakatas, skulptūra, tapyba), tobuli valstiečių ir darbininkų portretai. Žymiausi to laikotarpio kultūros veikėjai, režisieriai ir aktoriai.	2		4				6	6	Galima filmo peržiūra ir analizė (pasirinktinai): A.Holland (rež.), Gorączka (1980). Kanal, Katyn rež. Andrzej Wajda Skaitiniai: T. Lubelski, Historia kina polskiego, Twórcy, filmy, kontakty (I skyrius) Paruoštos vaizdo medžiagos fragmentų peržiūra: Lenkijos kino kronika. Skaitiniai: M. Cieśliński, Piękniej niż w życiu. Polska Kronika Filmowa 1944 – 1994 (I skyrius)
2. Meno estetikos ir kalbos krizė. Lenkiškos ironijos specifika. Lenkiškos ironijos specifika. Kabaretų tekstų analizė: J. Przybora, J. Wasowski „Kabaret Starszych Panów“. Esė rašymas.	2		4				6	6	Filmo peržiūra ir interpretacija M. Piwowski (rež.), Rejs (1971) Skaitiniai: G. Stachówna, J. Wojnicka (2004) Autorzy, kina polskiego, Kraków (I skyrius). Esė rašymas..
3. Populiarioji kultūra Lenkijos Liaudės Respublikoje ir Lenkijoje XXI a. Televizijos filmai - tų laikų dokumentas. Žmogus ir valstybė:	4		6				10	16	Pasirinktinai: S. Bareja (rež.), Miś (1980) ir A. Vaida „Wałęsa. Człowiek z Nadziei”

„aš“, „mes“ ir „jie“. Mentaliteto, ir tradicijų kitimas (temos pristatymas vaizdo medžiagos pagrindu: filmų S. Barejos (rež.), Miś (1980) ir A. Vaidos „Wałęsa. Człowiek z Nadziei“). Visuomenės abejingumas, žmonių susvetimėjimas.								Arba M. Koterski (rež.), Dzień Świra (2002).	
4. Krikščioniškos kultūros vertybės, pasaulio vaizdas pagal K. Kiesliowski („Dekalogas I“). Lenkų jaunimo menas. Stereotipai ir realybė.	2		4				6	10 Filmo peržiūra: K. Kiesliowski („Dekalogas I“). Meno kurinių peržiūra pagal dėstytojo skaidres	
5. Tapyba ir skulptūra. Modernizmas. Siurrealizmas. Z. Beksiński biografija ir kūrybos bruožai.	2		4				6	10 Referato rašymas. Tapybos ir skulptūros kurinių peržiūra pagal dėstytojo skaidres: Leon Chwistek, Stanisław Ignacy Witkiewicz, Tytus Czyżewski Tadeusz Makowski, Katarzyna Kobro (Erdvinė kompozicija), Henryk Stażewski, Xawery Dunikowski, Maria Jarema, Władysław Strzemiński, Andrzej Wróblewski, Zdzisław Beksiński, Magdalena Abakanowicz, Alina Szapocznikow.	
6. Įvairios formos šiuolaikiniame teatre. Modernaus teatro ir avangardinių teatrų įkūrimas. Sceniniai spektaklio elementai: scenarijus, režisūra, aktorių kolektyvas, konstrukcija. Teatro kūrinio raiškos elementai: aktorių žaidimas, tekstas, gestai, mimika, choreografija, sceninis judesys, laikas, scenos erdvė, scenografija, rekvizitas, muzikinė aplinka (garso efektai), multimedijos efektai. Naujų teatro kalbų paieška. Režisieriai Kantor, Grotowski, Mądzik, jų pasekėjai. darbai. Vizualinės medžiagos analizė ir kūrybinių biografijų pristatymas. Gardzienice. Vaizdo medžiagos aptarimas. Naujos kūrybinių praktikų formos. Performansas. Happening.	4		6				10	12 Specialiai kursui parengtų tekstų skaitymas ir analizė. Tiriamojo pobūdžio užduotys, praktinės bei vertimo užduotys. Tekstų ir kritinės literatūros skaitymas, vaizdo medžiagos fragmentų peržiūra. Skaitiniai: J. Grotowski, Skurdžiojo teatro link, Vilnius 2011, p. 12-41.	
7. Šiuolaikinė Lenkijos muzika. Svarbiausių šiuolaikinių kultūros ir meno įvykių aptarimas: http://www.culture.pl . Diskusija (problemų analizė) lenkų kompozitorių kūrybos tema. K. Penderecki, Wojciech Kilar (įrašų fragmentai). Lenkų fotografija. Lenkų feministinis menas (terminai: antyszuka, land-art)		2	2				4	14 Garso įrašų fragmentų klausimas. Medžiaga: http://wojciechkilar.pl/ Vizualaus meno kurinių peržiūra pagal dėstytojo skaidres	
8. Baigiamasis testas (egzaminas)								8	Medžiagos kartojimas
Iš viso	16	2	30					82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
-----------------------------	---------------------	----------------------------	-----------------------------

Kaupiamasis vertinimas:			Studentui leidžiama laikyti egzaminą tik tuo atveju, jeigu jis be pateisinamos priežasties semestro metu praleido ne daugiau kaip 30% paskaitų, pratybų ar seminarų bei atsiskaitė visus numatytus tarpinius atsiskaitymus.
Semestro metu atliktų nedidelės apimties 2-ejų uždaro ir atviro tipo klausimų testas „Lenkijos meno vieta XX amžiaus Europos kultūroje“	20 %	3-14 sav.	Įvairių lenkų kultūros procesų išmanymas, palyginimas. 10 balų – 95–100 % gerai atliktų užduočių, mažesni balai kinta kas 10 % 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.
Referatas „Lenkų XX amžiaus kino/teatro/tapybos kūrėjų poveikis visuomenei“ Vienos kūrybinės biografijos pristatymas	40 %	Paskutinį semestro mėnesį	1. Apimtis 5 psl. Aiški darbo loginė struktūra (įvadas, pagrindinė dalis, išvados, naudotų šaltinių sąrašas). Kritisė refleksija. Gebėjimas naudotis metodine literatūra. literatūros panaudojimas, pristatymo būdas, atsakymas į klausimus (maks. 5 taškai). 2. Kalbos taisyklingumas ir sklandumas, t.y. vartojamo žodyno sudėtingumas, gramatinių, leksinių, stilistinių klaidų kiekis (maks. 5 taškai). Iš viso: surinktų taškų skaičius atitinka pažymį (maks. 10 taškų)
Egzaminas raštu. (uždarojo ir atvirojo tipo klausimai).	40 %	Pabaigus semestrą	Kultūros reiškinių, kintančios tapatybės, politikos ir socialinės stratifikacijos procesų sąveikos analizė raštu 10 (puikiai). Puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 95-100 proc. užduočių. 9 (labai gerai). Tvirtos, geros žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 85-94 proc. užduočių. 8 (gerai). Geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai. Teisingai atlikta 75-84 proc. užduočių. 7 (vidutiniškai). Vidutinės žinios ir gebėjimai, yra neesminių klaidų. Teisingai atlikta 65-74 proc. užduočių. 6 (patenkinamai). Žinios ir gebėjimai blogesni nei vidutiniai, yra klaidų. Teisingai atlikta 55-64 proc. užduočių. 5 (silpnai). Žinios ir gebėjimai tenkina minimalius reikalavimus. Teisingai atlikta 51-54 proc. užduočių. 4, 3, 2, 1. Netenkinami minimalūs reikalavimai.

	Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra					
1.	J. Grotowski,	2011	Skurdžiojo teatro link		Vilnius
2.	T. Różewicz, G.	1962	Świadkowie albo Nasza Mała Stabilizacja		Warszawa URL: http://www.youtube.com/watch?v=KCjbg7pq9-0
3.	T. Lubelski	2008	Historia kina polskiego, Twórcy, filmy, kontakty		Chorzów
4.	G. Stachówna, J. Wojnicka	2004	Autorzy kina polskiego (I skyrius)		Kraków
5.	M. Cieśliński	2006	Piękniej niż w życiu. Polska Kronika Filmowa 1944 – 1994 (I skyrius)		Warszawa
6.	Wojciech Kilar		http://wojciechkilar.pl/		
Papildoma literatūra					
1.	K. Miklaszewski	2002	Tadeusz Kantor. Między śmietnikiem a wiecznością		Warszawa

2.	T. Lubelski (red.)	1997	Kino Krzysztofa Kieślowskiego		Kraków
3.	M. Grzebałkowska	2014	Beksińscy. Portret podwójny		Kraków: Znak
4.	S.Spurga	2008	Komunistinis įspaudas vidurio rytų Europos valstybių pilietinėje visuomenėje		URL: http://www.mruni.eu/mru_lt_dokumentai/pareiginiu/universiteto_sektorius/publikacijos/2_publ.pdf

Atnaujinta 2026.03.16